3. Výroba a montáž, navrhování OK

Výrobky, výroba a montáž, projektová dokumentace, navrhování podle MS, klasifikace průřezů.

Konstrukční prvky

Výrobky válcované za tepla:

Předvalky

Tyče (délka 15-18 m)

Plechy — ***t* = 0,1 až 120 mm, *B* až 4 m, *L* až 16 m**

Široká (a pásová) ocel — ***B* do 900 mm (500 mm)**

Dráty — **od Ø 5,5 mm** (kruhové, čtvercové, profilové (Z, klínové)) atd.

Trubky (svařované, bezešvé) od Ø 22 mm

© Prof. Ing. Josef Macháček, DrSc.

Tenkostěnné prvky za studena tvarované:

- výroba válcováním, tažením, ohraňováním v lisu

Výkovky a výlisky:

- výroba na kovadle nebo v zápustce

Odlitky:

- z ocelolitiny tj. tvárné litiny (více Si, Mg) nebo šedé litiny

Lana:

Patentovaný drát („improved plow, extra improved plow steel wire): výchozí je za tepla válcovaný drát ∅ 5 ÷ 12 mm z oceli se zvýšeným obsahem C (0,6 ÷ 0,9 %), následuje patentování: 920 °C ⇨ 500 °C tzn. zahřátí a kalení v olověné nebo solné lázni (po určitou dobu) → vzniká bainit a tažení v průvlaku (i vícekrát, redukce průřezu až 90%).

- jednopramenná: vinutá (spirálová) nebo skládaná z paralelních drátů:

otevřená **uzavřená**

např. 1x19 (1+6+12)

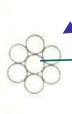

1+6

vložka (duše):
- ale pro stavební konstrukce je vesměs z ocelového drátu

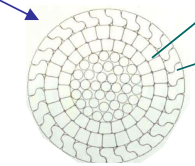

klínový drát

nebo Z drát ve vnější vrstvě pro ochranu před povětrností

- vícepramenná:

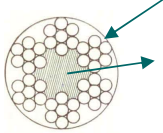

jednotlivé prameny

lze (jako zde) i textilní duše (konopná), pro ohebná lana (strojní použití)

Ochrana proti korozi je trojí:
- pozinkované dráty,
- mezery jsou vyplněné plnidly,
- povlak lana (nátěr, trubky).

© Prof. Ing. Josef Macháček, DrSc.

Výroba a montáž OK

Práce se řídí specifikacemi provádění podle tříd provedení (ČSN EN 1090-2)
- čím vyšší číslo, tím přísnější požadavky (není-li určena, platí EXC2):

Třídy následků		CC1 (malé stavby)		CC2 (běžné budovy)		CC3 (velké stavby)	
Kategorie použitelnosti		SC1	SC2	SC1	SC2	SC1	SC2
Výrobní kategorie	PC1	EXC1	EXC2	EXC2	EXC3	EXC3*	EXC3*
	PC2	EXC2	EXC2	EXC2	EXC3	EXC3*	EXC4
* Pro konstrukce s extrémními následky EXC4							

SC1: statické zatížení, lehké jeřáby; ostatní SC2.

PC1: nesvařované konstrukce a svařované z S235; ostatní zařadit jako PC2.

Třídy provedení označit na výkrese, je důležité pro výrobce, cenu !!

Dílenská výroba, montáž: prohlédnout skripta – znamenání, stříhání, řezání, pálení, hoblování, frézování, broušení, děrování, kování, dílenská předmontáž, montáž na stavbě.

© Prof. Ing. Josef Macháček, DrSc.

Při provádění OK jsou předepsány (souvisí s třídou provedení):

- **stupně přípravy povrchu** (označené P1 až P3 podle ISO 8501-3, pro které požadavek přísnosti vzrůstá od P1 do P3). Záleží na požadované protikorozní ochraně.
- **toleranční třídy** (vyžaduje se splnit dovolené geometrické úchylky dílců nebo celé smontované konstrukce po montáži). Norma ČSN EN 1090-2 v tabulkách rozlišuje:
  - základní tolerance (důležité pro nosnost),
  - funkční tolerance (např. pro vzhled, jsou mírnější).

Ocel pro nosné OK se objednává s dokumenty kontroly jakosti (ČSN EN 10204):

- nespecifikovaná kontrola (potvrzuje výrobce)
  - 2.1 shoda s objednávkou
  - 2.2 zkušební zpráva o zkouškách
- specifikovaná kontrola (inspekční certifikát o zkouškách podle objednávky)
  - 3.1 potvrzuje nezávislý zástupce výrobce
  - 3.2 potvrzuje navíc odběratel

Pozn.: Oprávnění k výrobě OK mají certifikované organizace (mající tzv. „velký“, popř. "malý" svářečský průkaz).

Sortiment prvků: skripta, tabulky – prohlédnout!

© Prof. Ing. Josef Macháček, DrSc.

Projektová dokumentace

Stavební zákon č. 183/2006 Sb "Zákon o územním plánování a stavebním řádu" (nahradil č. 50/1976) a novely č. 350/2012, č. 39/2015, č. 225/2017

+ prováděcí vyhlášky, zde č. 499/2006 Sb. a novely č. 62/2013, 405/2017 o dokumentaci staveb (požadované zákonem pro schválení a provedení stavby):

- **projektová dokumentace,**
- **dokumentace pro provádění stavby (stavby prováděné na základě územního rozhodnutí),**
- **dokumentace skutečného provedení stavby,**
- **dokumentace bouracích prací.**

Projektová dokumentace:

DUR – dokumentace k návrhu na vydání rozhodnutí o umístění stavby

DSP – projektová dokumentace pro vydání stavebního povolení

DZS – dokumentace pro zadání stavby (pro výběr zhotovitele)

RDS – realizační dokumentace stavby (zhotovitel stavby)

© Prof. Ing. Josef Macháček, DrSc.

Součástí DSP a DZS je (v různém rozsahu):

- **technická zpráva (popis, materiál, výroba, montáž, ochrany)**
- **statický výpočet (normy, schéma, zatížení, materiál, výpočet, SW)**
- **přehledné výkresy 1:100 až 1:500 + výkresy detailů**

kóty

- **kreslit pouze prvky ⊥ a ∥ k průmětně**
- **řezy černit**
- **šikmé jen osou!**

- **výkresy kotvení O.K.**
- **výkaz materiálu a cena**

Realizační (výrobní) dokumentace (výrobce OK):

- **Dílce 1:10 (popis položek), propojení s výrobou**
  (softwary ve 3D: TEKLA Structure; X-Steel)

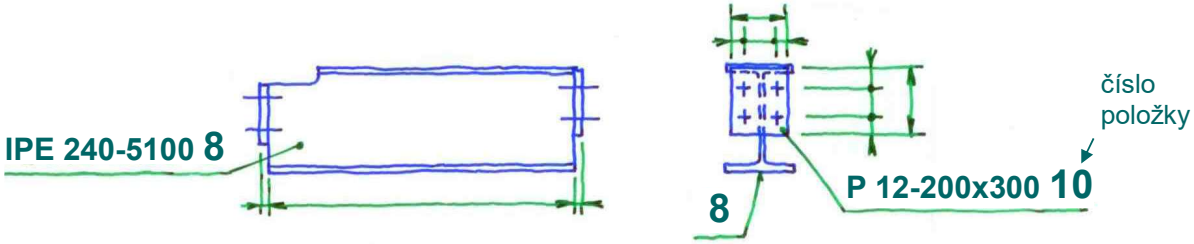

- **montážní sestavení**
- **seznam dílců**

© Prof. Ing. Josef Macháček, DrSc.

Navrhování OK

Koncepce mezních stavů:

ČSR	1968	ČSN 1401
GB	1985	BS 5950
USA	1986	AISC-LRFD
BRD	1990	DIN 18800
EU	1992	ENV 1993 + NAD
	2006	EN 1993 + NA

V ČR dnes: ČSN EN 1993 + NA (Národní příloha).
Od 4/2010 nelze používat dřívější ČSN. Vše podle Eurokódů (zatížení i návrh OK).

Spolehlivost návrhu

3 úrovně spolehlivosti (ISO):

1. **úroveň - užívá dílčí součinitele zatížení γ_F a materiálu γ_M (Eurokódy);**
2. **úroveň - užívá částečně statistické údaje, index spolehlivosti β (při tvorbě norem, při navrhování podle výsledků zkoušek);**
3. **úroveň - plně statistický přístup (možný přístup v budoucnosti).**

© Prof. Ing. Josef Macháček, DrSc.

Zatížení (Eurokód 1: ČSN EN 1991 + NA) Výpis ze všech částí je v příloze.

G **- stálá (vlastní tíha, zatížení od smršťování, sedání)**
Q **- proměnná (např. užitné na stropy a střechy, vítr, sníh)**
A **- mimořádná (např. nárazy vozidel, výbuchy, seizmická zatížení)**

Další dělení: **krátkodobá, dlouhodobá;**
statická, dynamická (buď dynamický výp. nebo souč. φ >1) ;
pevná, volná.

Hodnoty zatížení: **- charakteristické** F_k
- návrhové F_d

Charakteristické zatížení F_k se určí: **- deterministicky (odhadem)**
- statisticky, určitý kvantil (50 až 98 %)

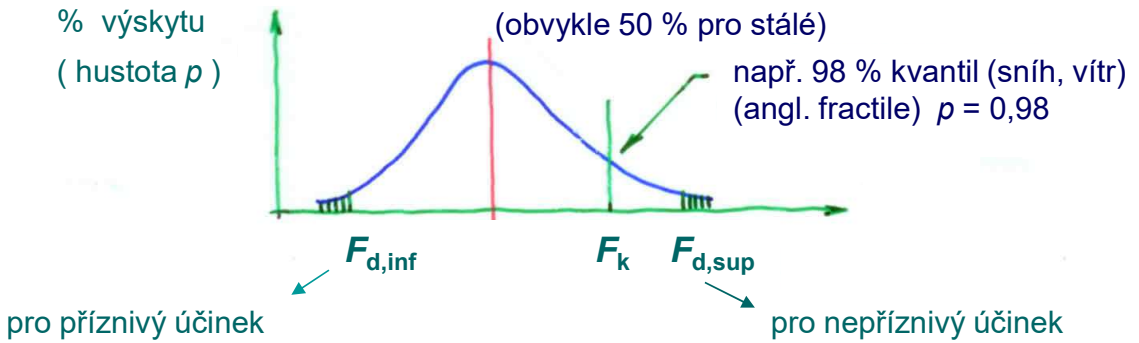

© Prof. Ing. Josef Macháček, DrSc.

Zatížení stálá

- **obvykle lze uvažovat průměrnou hodnotou G_k;**
  (pokud se mění a konstrukce je na to citlivá, bere se jako $G_{k,inf}$ (5% kvantil) nebo $G_{k,sup}$ (95 % kvantil)
- **předpětí $P_k(t)$ v čase t se uvažuje obdobně jako stálé.**

Zatížení proměnná

Tzv. reprezentativní hodnoty proměnných zatížení se zavádějí jako:

- kombinační hodnota: $\psi_0 Q_k$
- častá hodnota: $\psi_1 Q_k$
- kvazistálá hodnota: $\psi_2 Q_k$

} součinitele ψ_0, ψ_1, ψ_2 uvádí v tabulce ČSN EN 1990
Např. pro sníh: 0,6; 0,2; 0
pro vítr: 0,6; 0,2; 0

Zatížení užitná (stropy a přístupné střechy: rovnoměrné q_k, soustředěné Q_k)

kategorie A (obytné plochy)	(q_k = 1,5 až 3,0 kN/m^2;	Q_k = 2,0 kN)
kategorie B (kancelářské plochy)	(q_k = 2,5 kN/m^2;	Q_k = 4,0 kN)
kategorie C (pro velké shromažďování lidí)	(q_k = 3,0 až 5,0 kN/m^2;	Q_k = 3,0 až 7,0 kN)
kategorie D (obchodní plochy)	(q_k = 5,0 kN/m^2;	Q_k = 5,0 až 7,0 kN)

Pozn:

- přemístitelné příčky lze podle jejich hmotnosti nahradit rovnoměrným q_k = 0,5 až 1,2 kN/m^2,
- nepřístupné střechy (resp. jen pro údržbu), tzv. střechy kategorie H:
  q_k = 0,75 kN/m^2 na ploše 10 m^2, nebo nezávislé břemeno Q_k = 1 kN.

© Prof. Ing. Josef Macháček, DrSc.

Zatížení sněhem

Charakteristická hodnota s_k je dána mapou sněhových oblastí I až VIII (viz „Doplňující informace“, s_k = 0,7 ÷ 4,0 kN/m^2, popř. více). Pro běžné návrhové situace (bez návějí):

$$s = \mu_i C_e C_t s_k$$

kde

μ_i je tvarový součinitel střechy podle ČSN EN 1991-1-3,

C_e součinitel expozice (1,0 pro normální krajinu, jinak 0,8 až 1,2),

C_t tepelný součinitel (1,0; může-li však sníh rychle odtát, např. na skle, $C_t \geq 0,8$).

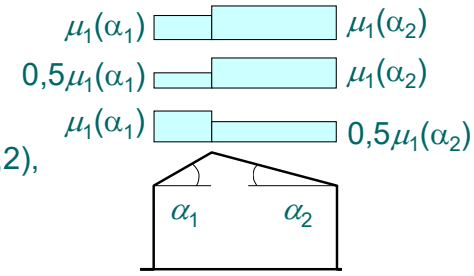

pro $\alpha \leq 30°$ $\mu_1 = 0,8$

Zatížení větrem

Výchozí hodnotou je výchozí základní rychlost větru $v_{b,0}$ podle mapy větrných oblastí I až V (viz „Doplňující informace“, $v_{b,0} \approx v_b$ = 22,5 až 30 m/s, popř. více).

Maximální dynamický tlak větru ve výšce z nad terénem $q_p(z)$ plyne ze vztahu:

$$q_p(z) = \left[1 + 7\ell_v(z)\right]\frac{1}{2}\rho v_m^2(z) = c_e(z)\frac{1}{2}\rho v_b^2(z) \qquad [\text{N/m}^2]$$

{ pro hmotnost vzduchu ρ = 1,25 kgm^{-3} vychází jednotky kg/(ms^2): 1 kg/(ms^2) = 0,001 kN/m^2}

kde: $\ell_v(z)$ je intenzita turbulence větru ve výšce z,

v_b základní rychlost větru (v ČR je totožná s výchozí základní rychlostí větru),

$c_e(z)$ součinitel expozice (záleží na výšce z a kategorii terénu, lze odečíst z grafu dále).

© Prof. Ing. Josef Macháček, DrSc.

Kategorie terénu:

- Moře nebo pobřežní oblasti vystavené otevřenému moři	0
- Oblasti jezer, nebo oblasti bez vegetace a překážek	I
- Oblasti s nízkou vegetací, nebo s ojedinělými stromy, budovami	II
- Oblasti s budovami, obce, les	III
- Zastavěné oblasti se stavbami vyššími než 15 m, města apod.	IV

Součinitel expozice $c_e(z)$ podle kategorií terénu:

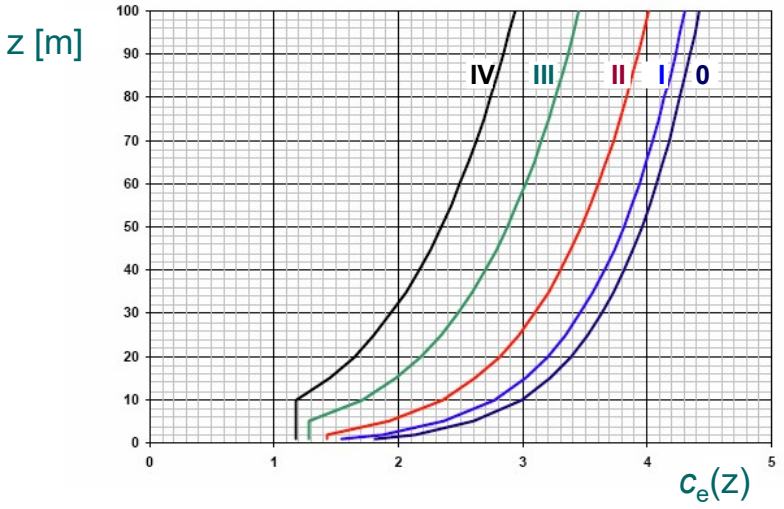

© Prof. Ing. Josef Macháček, DrSc.

Stanovení zatížení větrem:

závisí na referenční výšce

vnější povrchy konstrukce $w_e = q_p(z_e)c_{pe}$

vnitřní povrchy konstrukce $w_i = q_p(z_i)c_{pi}$

příklad střechy:

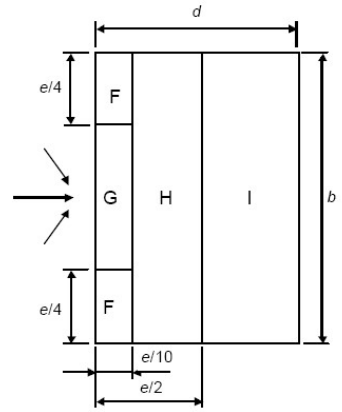

Součinitele tlaků c_{pe} a c_{pi} jsou pro plochy o velikosti ≤ 1 m^2 a ≥ 10 m^2 podle tvaru budovy, sklonu střechy a směru větru uvedeny v ČSN EN 1991-1-4 (prohlédnout skripta zatížení!).

Pro celkové zatížení objektu je nutné přenásobit výslednou sílu ze zatížení vnějších povrchů součinitelem konstrukce $c_s c_d$, který je pro nízké stavby roven 1 (popř. viz OK01/11).

Návrhové situace

- **trvalé,**
- **dočasné (během výstavby, oprav),**
- **mimořádné (požár, výbuch, náraz),**
- **seizmické.**

Podle návrhové situace se sestavuje příslušná kombinace zatížení.

Dále je uvedena pouze tzv. „základní kombinace“, platná pro trvalé a dočasné návrhové situace. Pro ostatní návrhové situace viz ČSN EN 1990.

© Prof. Ing. Josef Macháček, DrSc.

MSÚ (mezní stav únosnosti):

návrhové zatížení: $F_d = \gamma_F F_k$

(Tab. ČSN EN 1990: STR/GEO)

γ_F **= dílčí součinitel zatížení (určen v NA každé země)**

ČR: γ_G **= 1,35 (1,0)** γ_Q **= 1,50 (0)**

max min max min

Pozn.: pro posouzení stability polohy (převržení) se bere $\gamma_G = 1{,}10$ (0,90)
(Tab. ČSN EN 1990: EQU)

MSP (mezní stavy použitelnosti):

návrhové zatížení v MSP: $F_k = \gamma_F F_k = F_k$ γ_G **= 1,00** γ_Q **= 1,00 (0)**

vždy max min

(tzv. provozní zatížení = charakteristické zatížení)

© Prof. Ing. Josef Macháček, DrSc.

Základní kombinace zatížení:

- zjednodušeně pro ocelové konstrukce (a bez uvedení předpětí *P*):

jedno proměnné, obvykle rozhodující zatížení

$$\sum_{j\geq 1}\gamma_{G,j}G_{k,j} + \gamma_{Q,1}Q_{k,1} + \sum_{i>1}\gamma_{Q,i}\psi_{0,i}Q_{k,i}$$

ostatní proměnná zatížení

ψ_0 ... součinitel kombinace zatížení:

pro užitné zatížení	0,7	
pro sníh	0,5	(pro výšky nad 1000 m.n.m: 0,7)
pro vítr	0,6	

- pro betonové konstrukce rozhoduje méně příznivá kombinace ze dvou vztahů: (včetně předpětí *P*)

$$\begin{cases} \sum_{j\geq 1}\gamma_{G,j}G_{k,j} + \gamma_P P + \gamma_{Q,1}\psi_{0,1}Q_{k,1} + \sum_{i>1}\gamma_{Q,i}\psi_{0,i}Q_{k,i} \\ \sum_{j\geq 1}\xi_j\gamma_{G,j}G_{k,j} + \gamma_P P + \gamma_{Q,1}Q_{k,1} + \sum_{i>1}\gamma_{Q,i}\psi_{0,i}Q_{k,i} \end{cases}$$

Redukční součinitel pro stálá zatížení $\xi = 0{,}85$. Toto vyjádření je z hlediska účinků hospodárnější.

© Prof. Ing. Josef Macháček, DrSc.

Únosnost (rezistence) (Eurokód 3: ČSN EN 1993 + NA)

např. pro tažený prut: $R = A\, f_y$

⇒ únosnost ovlivňuje f_y, A, výpočetní model

obecný postup:

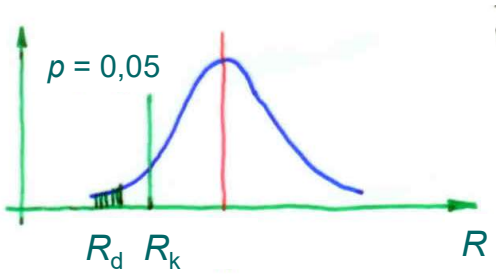

Charakteristická únosnost: $R_k = A\, f_y$

A – nominální
f_y – podle normy

Návrhová únosnost: $R_d = R_k / \gamma_M$ ... γ_M = dílčí souč. materiálu (určen v NA země)

ČR: γ_{M0} (prostá únosnost) = 1,00
γ_{M1} (stabilitní únosnost) = 1,00
γ_{M2} (při oslabení v tahu) = 1,25

(vyhovují žádanému indexu spolehlivosti β, viz dále)

lze psát: $R_d = A\, f_y / \gamma_M = A\, f_{yd}$ = návrhová mez kluzu

© Prof. Ing. Josef Macháček, DrSc.

MSÚ (únosnosti):

největší pravděp. účinek zatížení ≤ nejmenší pravděp. únosnost

MS:

- **stabilita polohy (převržení konstrukce)**
- **pevnost (zahrnuje pevnost prostou, stabilitní a porušení spoje)**
- **křehký lom**
- **únava**

Pravděpodobnost selhání: $p \approx 7{,}2 \cdot 10^{-5}$ (index spolehlivosti $\beta = 3{,}8$)

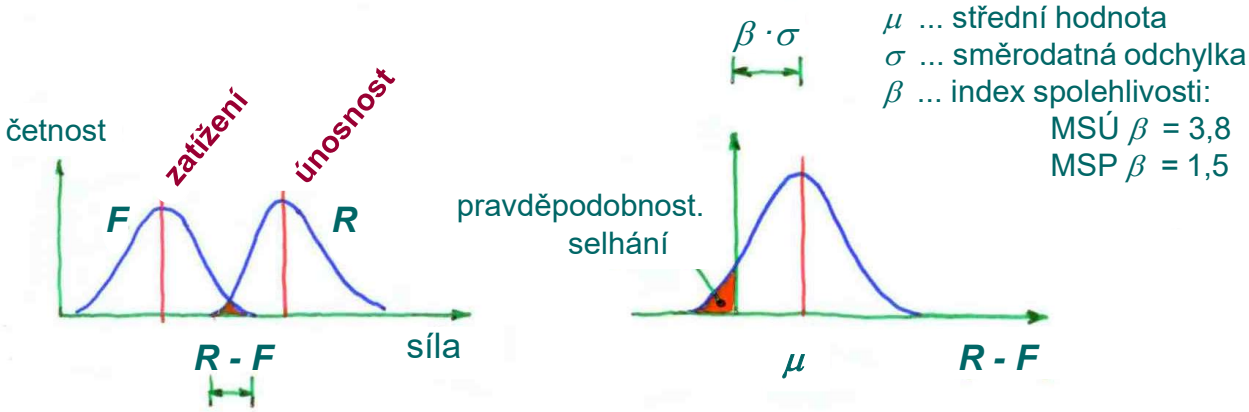

© Prof. Ing. Josef Macháček, DrSc.

MSP (použitelnosti):

provozní účinek zatížení ≤ stanovený limit použitelnosti

MS:

- **deformace**

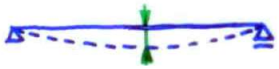

např. stropnice: $\delta_2 \leq L/250$
průvlaky: $\delta_2 \leq L/400$

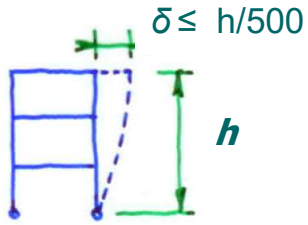

POZOR: od proměnného zatížení !

- **kmitání** — **pochozí stropy** $f_1 \geq 3$ Hz $\approx \delta_{max} \leq 28$ mm; **rytmický pohyb** $f_1 \geq 6$ Hz $\approx \delta_{max} \leq 10$ mm

Pozor: zde od celkového zatížení !

- **koroze**
- **pocit bezpečnosti**
- **zdravotní požadavky**

Pravděpodobnost překročení: $p \approx 10^{-1}$ **až** 10^{-2} (asi $7 \cdot 10^{-2}$)

© Prof. Ing. Josef Macháček, DrSc.

Prostá pevnost ocelového vlákna

Platí Misesova podmínka plasticity (HMH: Mises - Huber - Hencky)

- prostorová napjatost (u oceli výjimečně)

- rovinná napjatost:

$$\sigma_x^2 + \sigma_z^2 - \sigma_x \sigma_z + 3\tau^2 \le f_{yd}^2 \quad \text{nebo} \quad \sqrt{\sigma_x^2 + \sigma_z^2 - \sigma_x \sigma_z + 3\tau^2} \le f_{yd}$$

tvoří plastický potenciál

- jednoosá napjatost:

normálová $\sigma \le f_{yd}$

smyková $\tau \le \dfrac{f_{yd}}{\sqrt{3}}$

© Prof. Ing. Josef Macháček, DrSc.

Klasifikace průřezů

- vyjadřuje vliv boulení stěn částí průřezu

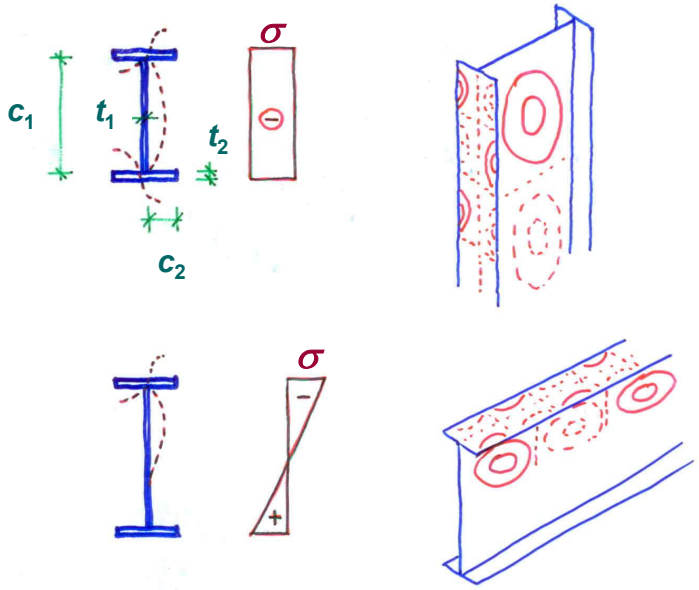

- boulení závisí na štíhlosti c/t tlačených částí

© Prof. Ing. Josef Macháček, DrSc.

Příklad: skutečná únosnost v ohybu

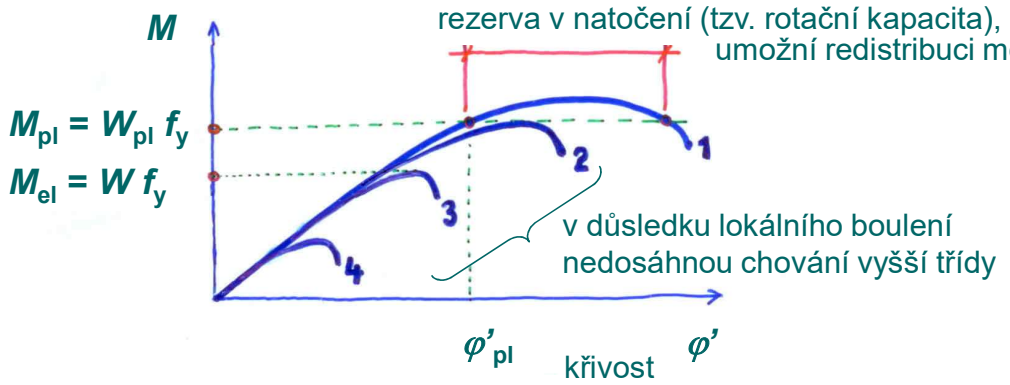

Určení třídy (viz tabulky normy):

Pro každou tlačenou část podle štíhlosti *c/t* : tzn. závisí též na namáhání !!!:
(tlak, ohyb …)

Třída 1 umožňuje plastickou redistribuci *M* (kinematický mechanizmus) (u stojin pro $c_1/t_1 \le 72\varepsilon$)

Třída 2 umožňuje vznik jednoho plastického kloubu bez redistribuce *M* (u stojin pro $c_1/t_1 \le 83\varepsilon$)

Třída 3 umožňuje dosažení meze kluzu (nikoliv již plastizaci průřezu) (u stojin pro $c_1/t_1 \le 124\varepsilon$)

Třída 4 v důsledku boulení neumožní v průřezu dosáhnout meze kluzu (u stojin pro $c_1/t_1 > 124\varepsilon$)

kde vliv meze kluzu oceli: $\varepsilon = \sqrt{\frac{235}{f_y}}$

Průřez se zatřídí podle nejvyšší třídy všech částí průřezu.

© Prof. Ing. Josef Macháček, DrSc.

Posouzení konstrukce

Třída	Metoda výpočtu vnitřních sil (globální analýza)		Způsob posouzení příčného řezu	
1	plasticitní	M_{pl}	plastický	W_{pl}
2	pružnostní	M_{el}	plastický	W_{pl}
3	pružnostní	M_{el}	pružný	W
4	pružnostní	M_{el}	pružný, s účinným průřezem	W_{eff}

Příklad:

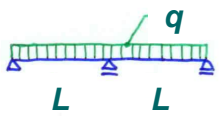

značka plastického kloubu:

1/11,7 $q\,L^2$ (v každém plast. kloubu)

1

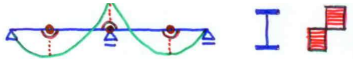

2

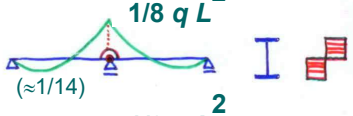

3

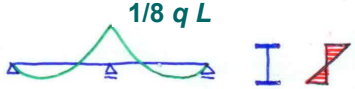

4

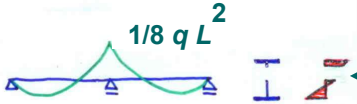

nebo pro moment ve vetknutí vetknutého nosníku:

1/16 qL^2

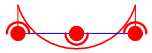

1/12 qL^2

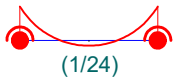

1/12 qL^2

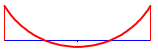

1/12 qL^2

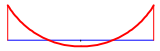

boulící část se neuvažuje, vyloučí se pomocí součinitele boulení (máme jiný průřez, viz předmět OK01)

© Prof. Ing. Josef Macháček, DrSc.

Doplňující informace
(BIM, výčet norem pro zatížení)

© Prof. Ing. Josef Macháček, DrSc.

Informační model budovy (BIM)

(Building Information Modeling)

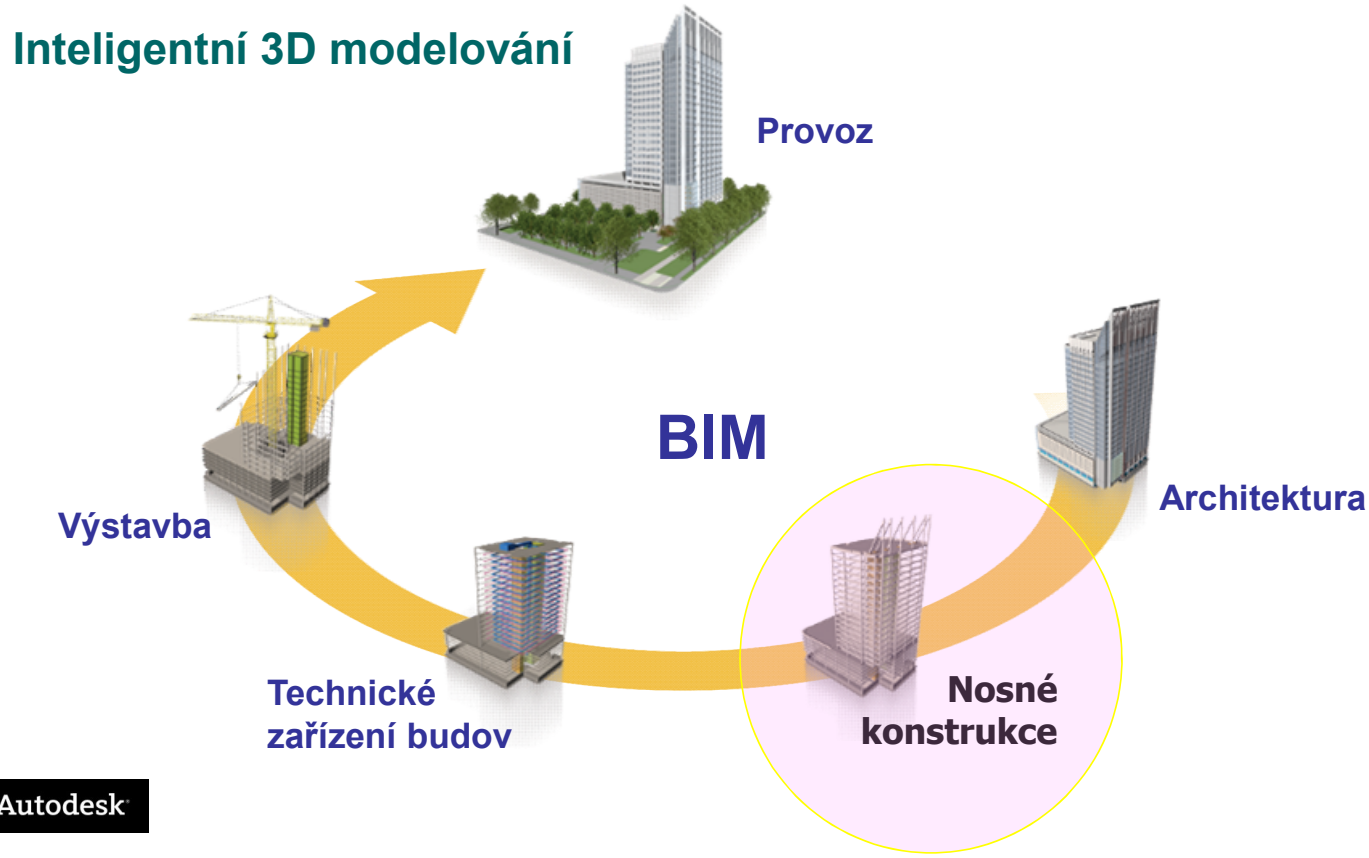

© Prof. Ing. Josef Macháček, DrSc.

Úrovně programů pro nosné OK

- **Zakázky**
  Předběžný návrh
- **Statika**
- **Kreslení**
- **Komunikace mezi systémy**
  - Databáze
  - Ucelené systémy
  - Jednoúčelové nástroje

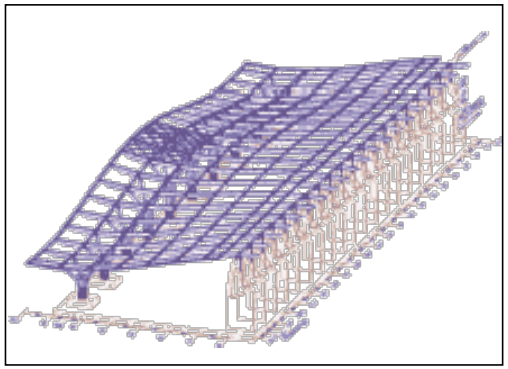

© Prof. Ing. Josef Macháček, DrSc.

Statika

- stanovení zatížení,
- globální analýza (vnitřní síly),
- posouzení průřezů,
- návrh a posouzení detailů,
- další posouzení (požár, koroze)

Programy – např.:

RStab
SCIA Engineer
FINE
Robot Structural Analysis

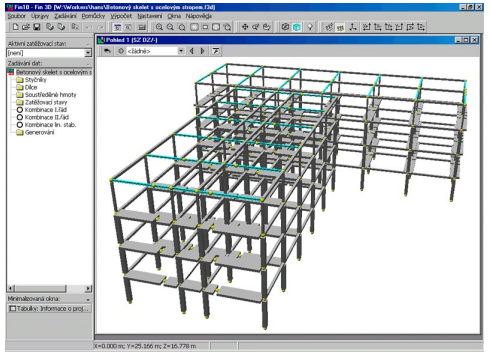

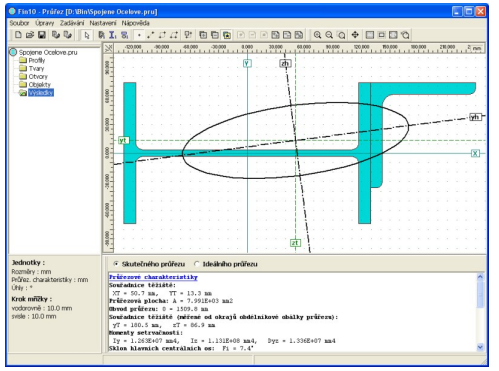

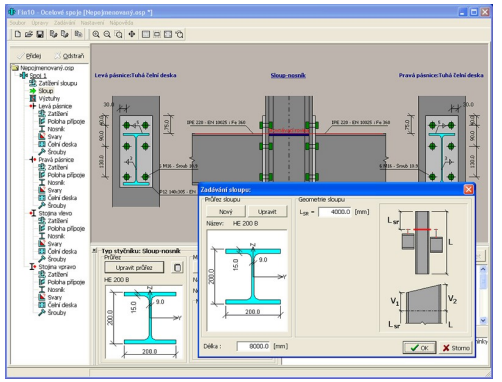

NNK – ocelové konstrukce (3)

Kreslení

Grafické:
- např. AutoCAD, Archicad
  a nadstavby pro OK

Objektové:
- např. Bocad, Strucad, Xsteel
  Revit, AutoCAD Structural Detailing,
  TEKLA (3D)

Výstupy:
- výkresy pro kontrolu
- data pro NC stroje a polohovadla

Databáze pro přenos dat:
- BIM od arch. návrhu pro správu objektu
- mezi výpočtem a kreslením (obousměrně)

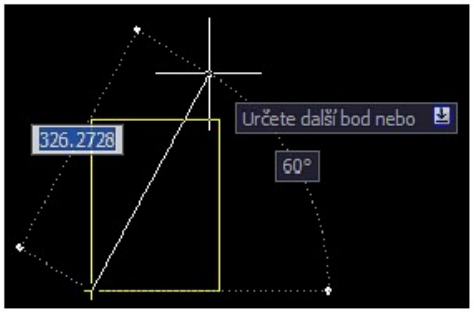

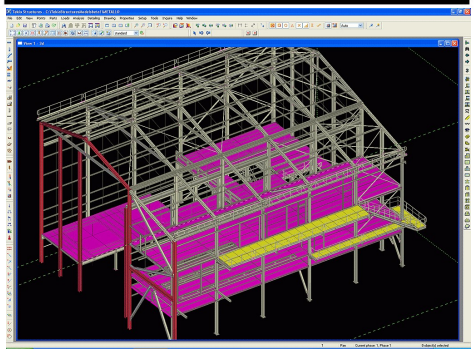

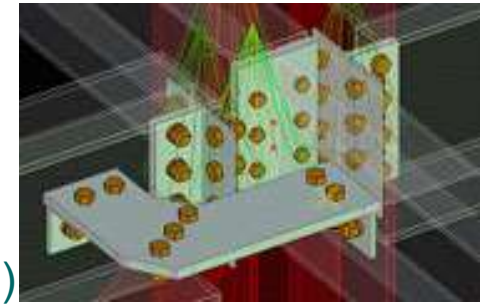

© Prof. Ing. Josef Macháček, DrSc.

ČSN EN 1990 Zásady navrhování konstrukcí

- požadavky (základní, životnost staveb, trvanlivost, management jakosti),
- zásady navrhování podle mezních stavů (návrhové situace, MSÚ, MSP),
- základní veličiny (hodnoty pro různá zatížení),
- analýza konstrukce a navrhování pomocí zkoušek,
- ověřování metodou dílčích součinitelů,
  - · návrhové hodnoty,
  - · mezní stavy únosnosti (včetně kombinací zatížení),
  - · mezní stavy použitelnosti (včetně kombinací zatížení),
- Příloha A: Použití pro pozemní stavby:
  - · hodnoty kombinačních součinitelů ψ,
  - · MSÚ: tabulky pro trvalé a dočasné návrhové situace EQU, STR/GEO,
    tabulka pro kombinace v mimořádných a seismických kombinacích,
  - · MSP,
- Příloha B: Management spolehlivosti staveb:
  - · diferenciace spolehlivosti (třídy následků, index spolehlivosti, kontroly),
- Příloha C: Zásady pro navrhování metodou dílčích součinitelů:
  - · použití spolehlivostních metod,
- Příloha D: Navrhování pomocí zkoušek.

© Prof. Ing. Josef Macháček, DrSc.

ČSN EN 1991 Zatížení konstrukcí

Části:

ČSN EN 1991-1-1 Obecná zatížení – Objemové tíhy, vlastní tíha a užitná zatížení pozemních staveb

ČSN EN 1991-1-2 Obecná zatížení – Zatížení konstrukcí vystavených účinkům požáru

ČSN EN 1991-1-3 Obecná zatížení – Zatížení sněhem

ČSN EN 1991-1-4 Obecná zatížení – Zatížení větrem

ČSN EN 1991-1-5 Obecná zatížení – Zatížení teplotou

ČSN EN 1991-1-6 Obecná zatížení – Zatížení během provádění

ČSN EN 1991-1-7 Obecná zatížení – Mimořádná zatížení

ČSN EN 1991-2 Zatížení mostů dopravou

ČSN EN 1991-3 Zatížení od jeřábů a strojního vybavení

ČSN EN 1991-2 Nádrže a zásobníky

© Prof. Ing. Josef Macháček, DrSc.

ČSN EN 1991-1-1
(Obecná zatížení – Objemové tíhy, vlastní tíha a užitná zatížení pozemních staveb)

- klasifikace zatížení,
- návrhové situace,
- objemová tíha materiálů,
- vlastní tíha stavebních prvků,
- užitná zatížení pozemních staveb:
  - obytné, administrativní, kategorie, redukční součinitele pro stropy a sloupy,
  - plochy pro skladování,
  - zatížení vysokozdvižnými vozíky,
  - garáže a dopravní plochy,
  - střechy (přístupné, nepřístupné, pro zvláštní účely),
  - vodorovná zatížení na zábradlí.
- Příloha A: Tabulky objemových tíh, úhlů vnitřního tření,
- Příloha B: Svodidla a zábradlí v garážích.

© Prof. Ing. Josef Macháček, DrSc.

ČSN EN 1991-1-2
(Obecná zatížení – Zatížení konstrukcí vystavených účinkům požáru)

- postup návrhu konstrukce na účinky požáru:
  nominální teplotní křivky,
  přirozené modely požáru (parametrické teplotní křivky),
- mechanické zatížení pro analýzu konstrukce,
  obecně i zjednodušená pravidla umožňující použít během požáru konstantní zatížení pro normální teplotu po redukci součinitelem η_{fi} (pro ocelové konstrukce podle ČSN EN 1993-1-2 je η_{fi} = 0,65, pro sklady 0,7),
- Příloha A: Parametrické teplotní křivky,
- Příloha B: Tepelné zatížení vnějších prvků – zjednodušená metoda výpočtu,
- Příloha C: Lokální požáry,
- Příloha D: Zdokonalené modely požárů,
- Příloha E: Hustota požárního zatížení,
- Příloha F: Ekvivalentní doba vystavení účinkům požáru,
- Příloha G: Polohový faktor.

© Prof. Ing. Josef Macháček, DrSc.

ČSN EN 1991-1-3
(Obecná zatížení – Zatížení sněhem)

- návrhové situace,
- zatížení sněhem na zemi:
  charakteristické hodnoty a součinitele kombinace (viz www.snehovamapa.cz)

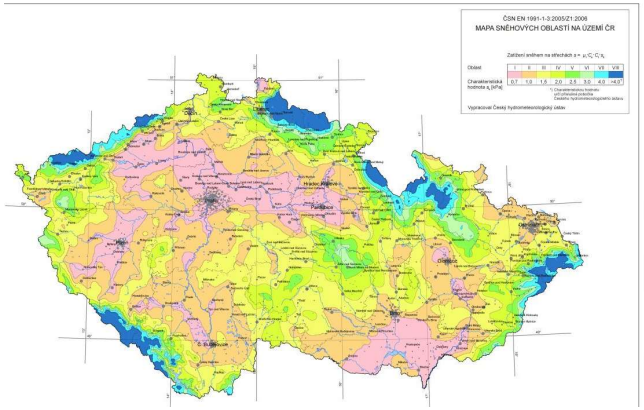

ČSN EN 1991-1-3:2005/Z1:2006

MAPA SNĚHOVÝCH OBLASTÍ NA ÚZEMÍ ČR

Zatížení sněhem na střechách $s = \mu_i \cdot C_e \cdot C_t \cdot s_k$

Oblast	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Charakteristická hodnota s_k [kPa]	0,7	1,0	1,5	2,0	2,5	3,0	4,0	>4,0 *)

*) Charakteristickou hodnotu určí příslušná pobočka Českého hydrometeorologického ústavu

Vypracoval Český hydrometeorologický ústav

- zatížení sněhem na střechách (schémata rozdělení sněhu),
- místní účinky (návěje, převis střech, sněžníky),
- Příloha A: Návrhové situace a uspořádání zatížení pro výjimečný spad/navátí,
- Příloha B: Tvarové součinitele pro výjimečné návěje (v ČR se nepoužívá),
- Příloha C: Evropské mapy zatížení sněhem na zemi,
- Příloha D: Úprava zatížení sněhem na zemi podle doby návratu,
- Příloha E: Objemová tíha sněhu.

© Prof. Ing. Josef Macháček, DrSc.

ČSN EN 1991-1-4
(Obecná zatížení – Zatížení větrem)

- návrhové situace,
- rychlost větru a dynamický tlak (základní rychlost v_b – tabulka ČR, střední rychlost, turbulence, maximální dynamický tlak $q_p = c_e(z) \cdot q_b = c_e(z) \cdot (0{,}625 \cdot v_b^2)$

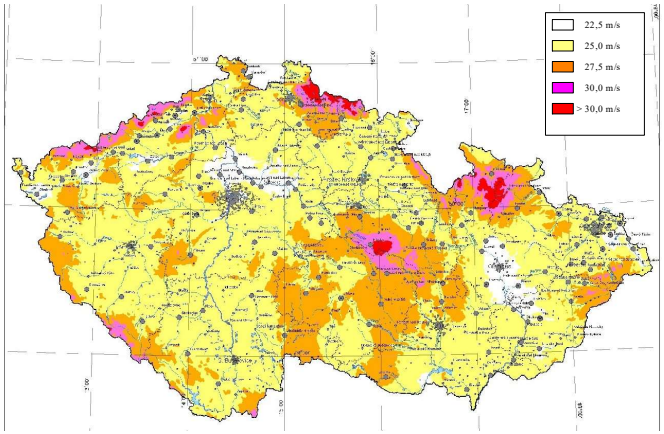

oblast I: 22,5 m/s
oblast II: 25,0 m/s
oblast III: 27,5 m/s
oblast IV: 30,0 m/s
oblast V: > 30 m/s

- zatížení větrem,
- součinitel konstrukce,
- součinitele tlaků a sil (schémata tlaku větru na objekty, součinitele $c_e(z)$),
- zatížení mostů větrem,
- Přílohy A (vliv terénu), B (postup 1 stanovení součinitele konstrukce), C (postup 2 stanovení součinitele konstrukce), D (součinitel konstrukce pro různé typy, E (oddělování vírů a aerodynamické nestability), F (dynamické charakteristiky konstrukcí).

© Prof. Ing. Josef Macháček, DrSc.

ČSN EN 1991-1-5
(Obecná zatížení – Zatížení teplotou)

- klasifikace zatížení,
- návrhové situace,
- popis zatížení,
- teplotní změny u pozemních staveb (rovnoměrná a rozdílná složka, interiér, exteriér, léto, zima):

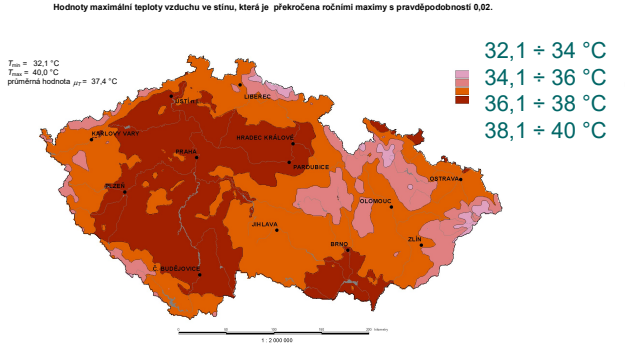

Mapa maximálních teplot vzduchu ve stínu.

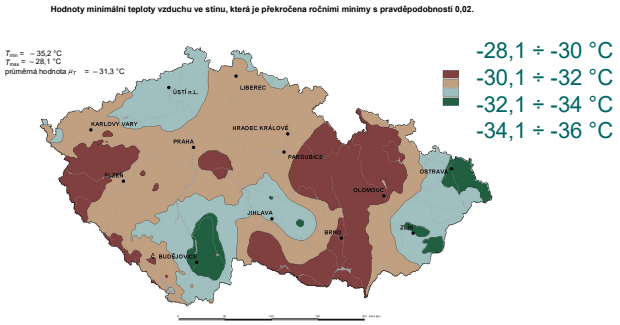

Mapa minimálních teplot vzduchu ve stínu.

- teplotní změny u mostů (podle materiálu, rovnoměrná a rozdílná složka teploty),
- teplotní změny u komínů, potrubí, zásobníků, nádrží, chladících věží,
- Příloha A: Izotermy minimálních a maximálních teplot vzduchu ve stínu,
- Příloha B: Rozdíly teplot pro různé tloušťky mostního svršku,
- Příloha C: Součinitele teplotní délkové roztažnosti,
- Příloha D: Průběh teplot v budovách a jiných stavbách.

© Prof. Ing. Josef Macháček, DrSc.

ČSN EN 1991-1-6
(Obecná zatížení – Zatížení během provádění)

- klasifikace, návrhové situace,
- popis zatížení (během manipulace, geotechnická, od předpětí, od přetvoření, teploty, smršťování, hydratace, větrem, sněhem, vodou, námrazou, staveništní zatížení),
- Příloha A1: Doplňující pravidla pro pozemní stavby,
- Příloha A2: Doplňující pravidla pro mosty,
- Příloha B: Zatížení konstrukcí během stavebních úprav, rekonstrukcí a demolicí.

ČSN EN 1991-1-7
(Obecná zatížení – Mimořádná zatížení)

- klasifikace, návrhové situace,
- náraz (silničních vozidel, vysokozdvižnými vozíky, železniční dopravou, vodní dopravou, vrtulníky,
- Příloha A: Navrhování pozemních staveb s ohledem na následky lokální poruchy,
- Příloha B: Informace pro hodnocení rizik,
- Příloha C: Dynamický návrh v případě nárazu,
- Příloha D: Vnitřní výbuchy.

© Prof. Ing. Josef Macháček, DrSc.

ČSN EN 1991-2
(Zatížení mostů dopravou)

- zatížení silniční dopravou,
- zatížení chodníků a lávek pro chodce,
- zatížení kolejovou dopravou.

ČSN EN 1991-3
(Zatížení od jeřábů a strojního vybavení)

- svislá a vodorovná zatížení,
- dynamické účinky,
- zatížení způsobující únavu.

ČSN EN 1991-4
(Zatížení zásobníků a nádrží)

- tlaky sypkých materiálů pro nízké a vysoké zásobníky (stěny, výsypky),
- tlaky ve výsypce a při vyprazdňování zásobníku,
- zatížení nádrží kapalinami,
- přílohy k součinitelům a kombinacím zatížení, vlastnostem tuhých látek, modelům toku, prašným výbuchům.

© Prof. Ing. Josef Macháček, DrSc.

Seizmická zatížení nejsou obsažena v řadě Eurokódů ČSN EN 1991, ale v normě pro navrhování:

ČSN EN 1998-1
(Navrhování konstrukcí odolných proti zemětřesení – Část 1: Obecná pravidla, seizmická zatížení a pravidla pro pozemní stavby)

- Seizmické zatížení je vyjádřeno spektrem pružné odezvy, stanovené na základě referenčního zrychlení základové půdy (dané mapou seizmických oblastí, např. České republiky) a tvarem spektra.
- podrobnosti viz Eurokód, nebo přednášky autora OK01, přednáška č. 11 (doplňující informace).

© Prof. Ing. Josef Macháček, DrSc.